

VERKNIPT

Papier is geduldig

Eerder verschenen:

Het akelige meisje

Onschuldig

Verzamelaar

Amber

Eerste druk © 2023 Johan van Dorn

ISBN: 9789403703565

NIETS UIT DEZE UITGAVE MAG VERVEELVOUDIGD EN/OF OPENBAAR
GEMAAKT WORDEN DOOR MIDDEL VAN DRUK, FOTOKOPIE, INTERNET OF OP
WELKE WIJZE DAN OOK, ZONDER UITDRUKKELIJKE SCHRIFTELIJKE
TOESTEMMING VAN DE AUTEUR

VERKNIPT

PAPIER IS GEDULDIG

Johan van Doorn

2007

Ze weet dat ze niet veel tijd meer heeft. Haar grootmoeder kwam om het leven in 1990. Haar moeder, ondanks alle beveiliging, in 1998.

En nu in deze nieuwe tijd, die haar grootmoeder nooit zou kunnen begrijpen, is zij de laatste van de echte familie. Hierna hebben de mannen de macht eindelijk in handen. Systematisch hebben zij de stammoeders uitgemoord. Maar ook velen van hun eigen sekse, die niet achter de beoogde omwenteling stonden, moesten eraan geloven.

De hele verzameling waar haar grootmoeder in 1918 aan is begonnen, en die haar moeder in 1990 had overgenomen, is nu in haar handen. En zij breidt die verzameling nu ook weer uit.

Twee archiefdozen met knipsels uit al die verschillende kranten en het pistool waar de eerste moord mee gepleegd werd. En dat daarna nog vele keren voor hetzelfde doel is gebruikt.

Zij heeft het uit elkaar gehaald en met de patronen apart in een oud sigarenkistje gestopt. Zij zal het nooit meer gebruiken.

Ze is nu zevenendertig en ze komen steeds dichterbij in de buurt. Ze weten dat de verzameling er nog steeds is en zolang die verzameling en het pistool bestaan zijn zij niet veilig.

Dus schrijft ze nu alles op. In dit oude landhuis. Waar de vloeren kraken en de verrotte kozijnen alleen nog dienen om het glas vast te houden. In elk knipsel wordt een deel verteld van één bepaalde moord. En ze combineert ze tot één geheel, samen met de kennis uit de verhalen die zij van haar grootmoeder en moeder heeft gehoord en natuurlijk met al de brieven. Als ze het af krijgt is dit een bom onder de familie.

Dit ene kleine schriftje.

PROLOOG

1.

Alleen deze opdracht nog en hij is klaar. Hebben ze hem beloofd. Dan laten ze hem met rust. Hij wil dat heel erg graag geloven. Maar deze opdracht komt na jaren dat hij niets van ze gehoord heeft.

2.

Uiteraard was het in het begin spannend. En als student kon je natuurlijk best wel wat extra geld gebruiken. En natuurlijk, er was altijd wel geld te verdienen. De horeca stond altijd te springen om personeel, maar wel met lange uren. Zeker in het weekend tot diep in de nacht en dan was je maandag niet op je best in de collegebanken.

Maar in dit baantje kreeg je een vast bedrag per maand. Nou ja, je kon het in het begin eigenlijk niet eens een baantje noemen, want soms deed je maanden niks en dan opeens kwamen ze met zo'n simpele opdracht. Een paar pakketten wegbrengen of chauffeur spelen voor de een of andere persoon.

Natuurlijk wist hij dat er een luchtje zat aan dit werk. Hij had één keer zo'n pakket voorzichtig opengemaakt en had een aantal plastic zakjes gevonden. Hij wist heus wel dat daar drugs in zat, maar kom op man, als hij het niet deed...

En toen, na een half jaar van simpele opdrachten, kwam die ene opdracht die zijn leven veranderde. Hij moest een auto ophalen uit Leeuwarden en die afleveren bij een autosloopbedrijf in Amersfoort. Hij kreeg er

tweeduizend gulden extra voor. Hij ging met de trein naar Leeuwarden. Buiten het station stond, zoals afgesproken, iemand die hem de sleutels gaf en de auto aanwees. Het bleek een heel goed onderhouden klassieker te zijn. Een Oldsmobile uit 1956. Een pracht wagen.

Hij genoot van de rit naar Amersfoort. Bij de autosloper werd hij gelijk door een flinke vrouw in een overall doorgestuurd naar achter op het terrein. Zij reed met hem mee en een andere auto reed achter hun aan. Achter op het terrein stond naast een grote pers een kraan klaar om de wagen met een poliep op te pakken.

De vrouw die hem naar achteren had gestuurd zei dat hij de kofferbak open moest maken. Hij deed het. In de kofferbak lagen twee lichamen, een vrouw en een man. Hij bleef stokstijf staan. Naast de lichamen stond een tas. De vrouw in de overall pakte de tas uit de kofferbak, ritste hem open en haalde er een bundel bankbiljetten uit die ze zwijgend aan hem overhandigde. Hij pakte het automatisch aan. Ze gooide de kofferbak dicht. Vol afgrijzen keek hij toe hoe de auto werd opgepakt en in de pers werd gedumpt.

Uit de auto die achter hun aan was gereden stapte nu een man die naar hem toeliep. Hij wees naar de Opel en maakte een gebaar van wegwezen. Verdoofd stapte hij in en reed het terrein af. Op een parkeerterrein bij een benzinepomp zette hij de wagen op een donker stuk van het terrein neer. Pas na een uur was het trillen van zijn lichaam opgehouden. Hij dacht erover naar de politie te gaan en zichzelf aan te geven. Maar dan? Hij kwam in ieder geval in de gevangenis. Hij had heel wat keren drugs rondgebracht. En nu had hij ook al meegeholpen om een moord te verdoezelen. En zijn vriendin dan? Hij hield van haar; hij wilde met haar trouwen. Hij startte de auto en reed het parkeerterrein af. Terug in

Amsterdam reed hij naar de Warmoesstraat en zocht zijn contactpersoon op. Hij wilde de sleutels van de Opel aan hem geven, maar die zei dat de auto al op zijn naam geschreven was.

Hij kon niet meer terug. Hij bleef soms pakketten rondbrengen en na een tijdje verdween het verhaal van de auto met de lichamen ver achterin zijn geheugen. De opdrachten werden minder en droogden helemaal op toen hij afstudeerde.

3.

Dan opeens, na al die jaren, deze opdracht, telefonisch: "De laatste" werd gezegd. Daarna zou hij nooit meer iets van ze horen. Hij wil het niet, want hij heeft nu een normaal leven opgebouwd met een vrouw, een kind en een tweede op komst. En dat wil hij graag zo houden, maar ze vertellen hem dat sommige dingen nooit verjaren.

De opdracht is eigenlijk zo simpel. Het is niet meer dan een bedrijf zoeken dat een pand in Wassenaar kan leeghalen en dan alles ter vernietiging af laten voeren naar een stortplaats. Ze maken nog een grapje, dat hij met dat werk wel vertrouwd is.

Natuurlijk alles op zijn kosten en onder zijn regie en verantwoording.

Ze willen wel de gegevens van het bedrijf dat hij inhuurt.

Hij krijgt twee dagen daarna op zijn werk een pakketje met de sleutels en het adres van het pand met de opmerking dat de betaling voor deze klus zijn ontslag uit hun organisatie is.

Hij rijdt naar Den Haag en post daar een paar brieven die hij zelf heeft geschreven op zijn werk en nu naar zichzelf verstuurt. Hij laat zijn vrouw

de brieven zien en vertelt haar over een oudtante die is overleden in het Westland en dat hij daar naar toe moet om de uitvaart te regelen.

Op Internet zoekt hij in Amsterdam een handelaar die aan huisontruiming doet. Het mag natuurlijk niet te veel kosten. Hij moet het immers zelf betalen. Hij maakt de afspraak. Dan neemt hij een week vrij van zijn werk.

Het bedrijf dat de huisontruiming komt doen staat met twee bestelbusjes en een kleine vrachtwagen al bij het pand in Wassenaar als hij aankomt. Het is een oude villa die er op afstand goed uitziet, maar van dichtbij zijn beste tijd heeft gehad. De kozijnen zijn verrot. De dakpannen liggen scheef. De vloeren kraken bij elke stap.

De mannen doen hun werk snel en efficiënt, terwijl hij wat verloren door het huis dwaalt. Veel van wat hier staat is al verpakt in kleine en grote dozen. In iets wat waarschijnlijk een studeerkamer of bibliotheek is geweest staan honderden studieboeken in allerlei studierichtingen.

De loensende man belt nog voor een tweede, grotere wagen en als alles is ingeladen zijn de wagens weer vertrokken, alleen de kleinste bestelwagen blijft nog achter.

Hij is helemaal vergeten te vragen naar welke stortplaats ze alles gaan brengen en vraagt het alsnog aan de loensende man die schijnbaar de baas is. Deze geeft hem de naam van een stortplaats bij het Noordzeekanaal aan de Nauernaseweg. De naam zegt hem niets, maar hij schrijft hem op.

Hij betaalt aan de baas, zoals afgesproken, het hele bedrag contant. Hij krijgt een kwitantie die uit een oud versleten bonnenboekje wordt gescheurd. Op die kwitantie zijn, als grootste bedrag de stortkosten opgevoerd. De uren staan apart. Het kan hem niet schelen. Dit bonnetje,

samen met alles wat ook maar naar deze opdracht zal wijzen, gaat zo snel mogelijk verdwijnen.

Met een zucht van verlichting stapt in zijn auto en rijdt naar huis.



ANNECHIEN, LUBBE, WATERLOOPLEIN

1.

Ze had een kamer! Eindelijk! Niet meer op haar scootertje elke dag van IJpendam naar Amsterdam en weer terug. Elke dag een half uur, maar vaak ook bijna drie kwartier. Maar dat hoefde niet meer. Annechien van Kampen kon het wil uitgillen; ZE HAD EEN KAMER!

Een flinke kamer van vijf bij zes meter met een aanrechtje met warm en koud water en zelfs een koelkastje. Er was zelfs nog een kamerscherm waar je een bed achter kon zetten. En nog wel in een pand aan een van de mooiste grachten van Amsterdam, de Herengracht. Met uit haar kamerraam op de derde verdieping een schitterend uitzicht op de gracht.

Oké, al die prachtige dingen kostten natuurlijk een berg geld. Vijfhonderd euro per maand, maar wel all-in. En in Amsterdam was dat absoluut niet duur en in dit geval elke cent meer dan waard.

Paul, haar broertje van elf, had al gelijk gezegd dat hij in de schoolvakantie bij haar kwam logeren. Haar moeder had haar wenkbrauwen opgetrokken en gereageerd met: “Misschien moet je dat eerst eens heel lief vragen.” Annechien had het haar van Paul door elkaar gehaald en gezegd: “Goed hoor, dan kan jij mooi mijn kamer opruimen.” Grinnikend was hij weggehold. “Mooi niet. Dat doe je zelf maar, Annepanne.” Ze moest weer lachen om de verbastering van haar naam. Een paar jaar geleden had ze het

nog vervelend gevonden. Tegenwoordig klonk het voor haar alleen maar vertederend.

Nu alleen nog wat meubeltjes en wat leuke ophangingetjes en dan kon ze ook nog een keer op een avond meedoen met een feestje of zo. Nu moest ze elke keer als ze dat wilde doen, aan haar ouders uitleggen waarom zij ook graag een keer bij haar vrienden wilde zijn.

En dan moest ze ook nog met de hand op haar hart verklaren dat ze uit zou kijken bij al die wilde studenten als ze daar de nacht door bracht.

Haar ouders waren duidelijk vergeten dat ze zelf vroeger ook als student meegedaan hadden aan die studentenfeestjes en daarnaast soms tot heel laat optraden als gitaarduo.

Ze voelde zich blij en vol verwachting terwijl ze door Amsterdam naar het Waterlooplein liep. Daar was vast wel van alles te koop.

Op haar rekening had twee weken geleden, na het betalen van de borg en de eerste maand huur, nog iets meer dan tweehonderd euro gestaan. En net had ze dat bedrag opnieuw verlaagd met nog eens honderd euro bij de flappentap van de RABO.

Naast haar, met zijn overbekende slungelige pas, liep iets wat ze haar vriend noemde. Niet haar boyfriend, maar gewoon haar vriend. En wat had ze een moeite gehad om aan haar ouders uit te leggen dat hij niet zo'n speciaal soort vriend was.

Lubbe deed rechten, maar zoals hij steeds aangaf vond hij het dan wel een makkelijke, maar in ieder geval ook een ongelofelijk vervelende, saaie studie.

Op sommige momenten kon ze hem wel schieten, maar Lubbe was best handig om in de buurt te hebben. Vooral met sjouwen en zo.

Dwalend over het Waterlooplein vergaapte zij zich zoals altijd als ze hier rond liep aan de duizenden dingen die hier te koop werden aangeboden. Volgens haar ouders was het plein niet meer wat het was geweest, maar wat maakte dat uit? Die waren veel te oud en wilden maar dat alles nog was als vroeger.

Annechien moest er niet aan denken. Geen smartphone, geen wifi, geen facebook, geen Twitter of Instagram. Hoe hadden ze zo kunnen leven? Nou, zij zou er echt niet buiten kunnen.

In die tijd kon je toch geen vrienden hebben? Gewoon iemand een jaar of zo niet zien. Dan wist je toch helemaal niet meer wie hij of zij was? Zij zelf had al moeite als haar telefoon was leeggelopen, omdat ze het kabeltje niet kon vinden.

En hoe kon je iets goed leren zonder Google? In een bibliotheek iets opzoeken in al die stoffige boeken? Nee. Niets voor haar.

Maar ja, voor wat oude meubeltjes had je niet zoveel aan Google. En marktplaats duurde haar gewoon te lang. Ze wilde NU een paar stoelen en een tafeltje. En natuurlijk een ledikant. Ze sliep nu op haar matras van thuis die achter het scherm in een hoekje op de vloer van haar kamer lag.

Haar vader had met een scheef oog afkeurend naar Lubbe en zijn oude, maar goed onderhouden, lelijke eend gekeken toen ze de matras en wat losse spulletjes op kwamen halen. En Lubbe had zich nog wel zo netjes voorgesteld.

Nog een voordeel van de auto van Lubbe was het grote open dak en de uitbouw van de kofferbak. Daar had ze haar gitaarkoffer in gezet. Haar moeder had daar heel bedenkelijk bij staan kijken. Het instrument was één van haar gitaren geweest.

Haar ouders hadden gelukkig wel beloofd om thuis te zorgen voor een nieuwe matras. “Dan hoef je niet elke keer die matras weer mee te sjouwen als je een weekendje naar huis komt,” had haar vader gezegd.

2.

Het Waterlooplein. Bij de handelaren die vanuit de containers aan de gracht hun spullen verkochten kon ze niets van haar gading vinden, maar bij de verkopers die hun waren nog ouderwets op straat uitstalden had ze al een paar dingetjes gekocht die nu in de doos zaten die Lubbe achter haar aan sjouwde. Ze had ook al een tafel en zelfs vier houten klapstoelen gekocht die ze straks zouden ophalen. De markkoopman had aangeboden het hele spul voor een flinke pakkerd naar haar kamer te brengen. Ze had gezegd dat ze er over zou denken.

En daar stond het ledikant. Ook al van hout, maar hartstikke mooi. Ze had net te weinig over in haar portemonnee voor het prijskaartje, maar met wat gesjacher en een zoen op de wang van de verkoper hield ze nog net tien euro over. Lubbe sjouwde de onderdelen van het ledikant samen met de doos losse spulletjes naar de verkoper van de tafel en de stoelen. En Annechien stapte over de rommel op de grond heen en gaf de verbouwereerde man een zoen. Op zijn wang natuurlijk. Ze gaf haar adres en de grijnzende man beloofde het hele spul na zessen langs te brengen.

Annechien en Lubbe liepen verder over de markt. Lubbe stond bij een boekenstalletje te kijken en een beetje verveeld pakte zij van een lage platte ouderwetse archiefdoos op de grond een paar heel oude boeken op over haar studierichting, antropologie. Ze deed met één hand de klep van de archiefdoos omhoog. Ze zag een grote hoeveelheid krantenknipsels. Ze

zette de boeken naast de doos en pakte wat van de knipsels. Ze waren oud en nieuw door elkaar. Degene die ze nu in haar hand had was van 18 October 1922. Op een andere stond de datum 30 januari 1989.

Ze zag ook recentere datums. Ze las er nog één; 3 augustus 2001.

“As je belangstelling heb voor nog meer van die ouwe knipsels. Ik hei nog zo’n dosie hier.” Tussen de rommel stond een grote bebaarde man in een sjofele grauwgrijze tuinbroek met daaronder een smoezelig T shirt. Een grote scheef hangende bril met dikke glazen verborg de bovenkant van zijn gezicht en in zijn handen had hij nog net zo’n platte archiefdoos.

Ze wilde antwoorden dat ze juist géén belangstelling had, maar op een of andere manier werd ze toch wel nieuwsgierig.

Ze stond op en gooide de knipsels uit haar hand terug in de archiefdoos.

“Twee euro. En zonder zoen.”

Een bulderende lach was het antwoord.

“Wijfie zo’n aanbod ken ik nie afslaan.” Hij zette de doos op de eerste doos met knipsels. “Ik twee eurie en jij de knipsels.” Nog steeds lachend nam hij de twee euro aan en liep terug door zijn handel naar een grote versleten leunstoel waar hij zich, zijn bril recht duwend, kreunend, maar grijnzend, in liet zakken. Annechien vouwde de doos dicht en legde de twee boeken op de bovenste doos.

Lubbe kwam naar haar toe en liet twee oude romannetjes met een rode kaft zien. Op elk boekje stond bovenaan; Mickey Spillane. “Kijk Anne, deze zijn heel zeldzaam.” Op de beschadigde kaft stond een tekening van een half ontblote vrouw met een pistool in haar hand. “De Dodelijke Dame” was de titel onder de auteursnaam.

“Heel mooi Lubbe,” zei ze, “wil jij dit ook meenemen dan ben je een schat.” Ze wees op de twee archiefdozen.

Met een blij gezicht legde hij zijn aankoop op de dozen en tilde het geheel in zijn armen.

“Kom op Lubbe. We gaan eerst een kop koffie drinken bij de Sint Antoniesluis.”

3.

Helemaal gelukkig met al haar aankopen liep ze naast Lubbe. Bij café TisFris gingen ze binnen aan een tafeltje zitten. Lubbe zette zijn vracht naast haar stoel en pakte een van zijn boekjes. Annechien bestelde twee koffie met gebak en pakte op haar beurt een paar van de krantknipsels uit een doos.

Ze bladerde er wat losjes doorheen. Allemaal met andere datums er op geschreven. Verschillende handschriften. En in verschillende kleuren. Sommige zelfs met potlood. Die waren dan ook bijna niet meer te lezen. Hier had ze er vier waar een soort klemmetje op zat. Alle vier met dezelfde datum. Met nette heel kleine lettertjes in schuinschrift. 18 / 05 / 1918. Ze opende Google op haar iPhone en typte de datum in.

Zaterdag. Kwamen er zoveel verschillende kranten uit op zaterdag in 1918? De namen van de kranten stonden er bij, maar pas met de grootst moeite te lezen. Toen het heel moeilijk werd, mocht Lubbe ze lezen.

Het Centrum, de Nederlander, Opregte Haarlemsche Courant en het Algemeen Dagblad. In ieder geval één bekende krant.

Ze werd gestoord door de serveerster die de koffie en het gebak neerzette. Uit een ooghoek zag ze glimlachend dat Lubbe gelijk afrekende.

Ze had eigenlijk nog niet echt gelet op de inhoud van de knipseltjes. Nu probeerde ze één van de knipseltjes te ontraadselen. Het papier was vergeeld en ook de inkt van de letters was hier en daar bijna helemaal

vervaagd. Heel dicht bij haar gezicht werden de letters iets duidelijker. Ze las hardop voor aan Lubbe: “De 47 jaarige heer L. Den-Dameland is in zijn woonstee vermoord door één of meerdere lieden. De politie zoekt thans naar den moordenaar. Men heeft aanwijzingen dat dezen gezocht moeten worden onder de daglooners welke in dienst zijn bij de Firma Den-Dameland & Zoonen.” De rest was moeilijk leesbaar. Alleen aan het eind stond nog iets over de treurende weduwe.

Ze pakte voorzichtig een andere van het viertal op. Hier stond hetzelfde bericht, maar werd de vermoordde ook bij de voornaam genoemd: Lodewiekus.

Lubbe keek op uit zijn boek: “Wat een vreemde naam. Lodewiekus.”

Annechien had de paar dunne papiertjes weer terug in de doos gelegd. “Vier krantenknipseltjes van één datum over dezelfde moord op een man van 47. Waarom alle vier?” Ze haalde een nieuw knipsel tevoorschijn uit de doos. “Eén zou toch wel genoeg zijn zou je denken.”

Lubbe gaf geen antwoord, maar zat verbaasd naar een knipsel te kijken wat hij uit de andere doos had gepakt.

“Hier heb ik een knipsel uit maart 1980, de datum kan ik niet lezen.” Hij reikte het Annechien aan die het aanpakte en vragend naar Lubbe keek.

“En, weer een moord?”

“Nou, niet direct, maar lees zelf maar.”

“Nee joh, vertel het maar.” Ze glimlachte naar hem en gaf hem het stukje papier terug.

“Oké, maar het is wel gek.” Hij schraapte zijn keel en las voor. “ De 19e augustus is in een bosje bij Buitenveldert het lichaam gevonden van de heer Den-Dameland. De heer Den-Dameland was al sinds drie weken als vermist opgegeven door zijn echtgenote. Gezien de staat waarin het

lichaam zich bevond, wordt uitgegaan van een misdaad, de dood ten gevolge hebbende.”

“Weer een Den-Dameland?”

“Ja, dat staat hier.”

Annechien vond het niet nodig om op die laatste opmerking van Lubbe in te gaan. In plaats daarvan vroeg ze:

“Hoe oud was deze Den-Dameland?”

“Staat er niet bij.”

Lubbe pakte een nieuw bundeltje knipsels uit de doos en keek verbaasd naar het bovenste stukje krant.

“Iemand schijnt een hekel te hebben aan die naam.”

“Daar begint het op te lijken,” zei Annechien, “hier heb ik er weer een. Deze is uit 1970. Het lijkt alsof hier de ‘De Brabander’ staat. 6/12/’70.”

“Ook weer een Den-Dameland?”

“Deze keer een dame, Josiene Den-Dameland.” Ze probeerde ondanks de scheuren in het dunne papier het bericht voor te lezen: “Afgelopen maandag is bij baggerwerkzaamheden in de Zuid Willemsvaart bij sluis twee, het ontzielde lichaam van een jong vrouw boven water gehaald. Het lichaam van de vrouw was verzwaard met een stuk ankerketting. Bij de sectie bleek de doodsoorzaak verdrinking. Gezien de staat van het lichaam, beide armen en benen waren gebroken en de ankerketting wordt uitgegaan van een misdaad.”

Het gezicht van Annechien was bleek geworden. Ze gaf het stukje papier aan Lubbe. ”Lees jij maar verder.”

Lubbe had met afgrijzen geluisterd naar de stem van Annechien die steeds zachter was gaan klinken.

“Weet je het zeker?”

“Ja. Doe maar.” Lubbe zag een traan over het gezicht van zijn vriendin lopen.

Hij streek het papiertje, wat hij een beetje had verfrommeld, weer glad en las: “Het lichaam is geïdentificeerd als de al sinds twee weken verdwenen dochter van wethouder Den-Dameland van de gemeente Veghel, Josiene Den-Dameland. Josiene Den-Dameland was 24 jaar. De politie vraagt getuigen die mogelijk meer weten van de verblijfplaats van Josiene Den-Dameland van de afgelopen twee weken zich te melden bij het hoofdbureau van politie in Den Bosch of bij de plaatselijke politie.”

Lubbe legde het papiertje overdreven voorzichtig terug in de doos.

Annechien stond plotseling op. “Ik wil naar huis.”

Lubbe kwam ook overeind en pakte de twee dozen.

De koffie bleef half opgedronken op de tafel achter. De appeltaart was helemaal niet aangeraakt.

4.

Toen ze de deur uit waren wierp een oudere ongeschoren man in verschoten kleding, die naast Annechien en Lubbe aan een tafeltje had gezeten met een kop thee, een snelle blik om zich heen. Hij stond op en schoof beide stukken appeltaart op één bordje en ging weer zitten.

Het meisje achter de toonbank zei niets, maar er gleed een glimlach over haar gezicht. De man glimlachte terug waarbij een slecht gebit bloot kwam en nam genietend een grote hap van het gebak.



SORTEREN

1.

Tegen half acht, Lubbe en Annechien hadden net een paar broodjes gegeten, stond de koopman van het Waterlooplein beneden aan de deur te bellen. Omdat de hijsbalk, volgens mevrouw van Kwelder de bewoonster van de eerste verdieping en de hospita van Annechien, niet echt veilig meer was, werden met veel moeite de meubels via de smalle trappen naar boven gebracht. Op de overloop van de tweede verdieping was Kees, die ook wel gekscherend de Lange werd genoemd door zijn lengte van bijna twee meter, naar buiten gekomen om aanwijzingen te geven over de juiste manier om de boel door een vervelend hoekje te krijgen. Het laatste trapje naar de kamer van Annechien, vlak onder de zolder, was nog het moeilijkste deel.

En opnieuw toonde Lubbe zijn onmisbaarheid. Hij zelf had al meer dan een jaar een kamer in een oud pakhuis op de Brouwersgracht. En daar had hij heel wat kennis opgedaan over het sjouwen van meubels over smalle trappen. Met drie andere studenten deelde hij daar de badkamer en de keuken. Annechien was er één keer geweest bij een studentenfeestje. In die tijd moest ze nog helemaal terug naar Ilpendam op haar scooter.

Al de tijd dat Lubbe bezig was om samen met de verkoper de meubels naar boven te sjouwen was Annechien wat knipsels aan het bekijken. “Laat mij de boel maar mee naar boven brengen”, had hij gezegd. Annechien zat aan

het kleine tafeltje met voor zich een aantal van de krantenknipsels uit één van de archiefdozen. Pas toen de laatste stoel op zijn plaats stond en het ledikant in elkaar was gezet, door Lubbe, waren ze aan het sorteren geslagen.

En nu waren ze al bijna twee uur bezig met een soort sorteerproces waarbij ze alle diverse datums en namen bij elkaar probeerden te zoeken. En ze waren nog maar met de eerste archiefdoos bezig. Tot nu toe waren bijna alle namen van de door ongelukken of moord overleden personen Den-Dameland. In een, tot nu toe, klein aantal gevonden namen betrof het zo te zien aangetrouwde familieleden.

In enkele gevallen vonden ze een andere naam. Ook deze waren overleden door geweld, maar ook soms door ongelukken. Niet één keer was iemand op de knipsels overleden door een natuurlijk oorzaak.

Die knipsels werden apart gelegd.

In alle gevallen waren de knipsels van verschillende kranten, maar betrof het wel steeds een bepaald familielid van Den-Dameland. Soms waren vijftien verschillende knipsels gevonden van één persoon. Soms waren er maar vier berichten. Echte duidelijkheid kon natuurlijk pas gegeven worden als beide dozen helemaal waren uitgezocht.

Om half twaalf ging Lubbe naar huis. “Dank je wel, lieve Lubbe,” zei Annechien en gaf hem een zoen op zijn wang.

“Is goed hoor”, antwoordde Lubbe, ”voor nou en noggerens.”

Hij kreeg, zoals altijd, weer die leuke rooie kleur op zijn gezicht en eigenlijk vond zij zichzelf best wel een beetje bitcherig.

Ze was echt heel blij met haar kamer, maar het vervelende vond ze toch dat ze twee trappen af moest om naar de badkamer of, nog erger, zoals nu naar de wc te gaan. Ze huurde de kamer van de oudere dame op de

eerste verdieping en ze had een sleutel gekregen, maar toch voelde het toch elke keer een beetje raar. Zeker als het zo laat was geworden en ze helemaal de tijd was vergeten. Ze had wel eens gedacht over zo'n campingtoilet, zoals haar ouders vroeger hadden gehad toen ze nog kampeerden, maar waar zou ze dat dan moeten laten?

Ze liep voorzichtig de trap af en later even stil weer op om niemand van het jonge stel op de tweede verdieping wakker te maken. Ze was altijd blij als ze terug boven was. Op haar verdieping, de derde, waren nog twee kamers. Die hoorden bij de begane grond en de tweede verdieping. Annechien was toen ze deze kamer bekeken had ook stiekem even in de andere twee gaan kijken. Ze zaten niet op slot, maar die kamers werden duidelijk alleen gebruikt als opslag en stonden helemaal vol met verhuisdozen en andere rommel.

In plaats van gelijk naar bed te gaan in haar 'nieuwe' ledikant, waar ze zelf het kamerscherm weer voor geschoven had, ging ze aan de tafel zitten en pakte gedachteloos nog wat knipsels uit de doos naast de stoel. Dit keer had ze een aantal losse knipsels in haar hand. Twee daarvan hoorden bij het Josiene stapeltje. Op het eerste stond Leeuwarder Courant geschreven. Zo te zien met een vulpen of een ouderwetse kroontjespen. Op het tweede, wat grotere knipsel stond, ook weer met dezelfde ouderwetse letters, iets als De Zwarte Bode of De Zwarte Broeders. Ze legde ze bij het stapeltje van Josiene, maar opeens viel de datum van het laatste knipsel haar op. Het was slecht leesbaar. Met veel moeite kon ze wel het jaartal ontcijferen. 1918. Ze draaide het om. Daar stond een soort gedrukte tekening. Er was een deel van paardenhoofd zichtbaar. De kunstenaar had zijn best gedaan om het paard weer te geven met briesende neusgaten. Dat was bijzonder goed gelukt. Het beest leek bijna te leven.

Annechien vond het een akelige tekening en draaide het stukje papier weer om. Ze drong haar gedachten weer terug naar het knipsel en de naam die erop stond aangegeven. Dus waren er meer dan één Den-Dameland met de naam Josiene. Op zich natuurlijk logisch. Misschien was deze Josiene wel de stammoeder van de latere. Vernoemen van een ouder of ander familielid was nog niet zo gek lang geleden de normaalste zaak van de wereld. Zelf was zij vernoemd naar een oudtante van haar moeder. Dat had ze overigens pas een jaar geleden van haar moeder gehoord. En zij vond haar naam best kikke. Ze gaapte, nog even een paar van die dingen nakijken en dan...

Ze schrok wakker. Ze was hier aan tafel gewoon in slaap gevallen. Met haar hoofd op de krantenknipsels. Een aantal was natuurlijk op de grond terecht gekomen. Zachtjes, een paar lelijke woorden fluisterend, kwam ze moeizaam overeind. Op haar iPhone zag ze dat het al over drieën was. Ze liet de paar stukjes krant op de grond liggen en ging zonder zich uit te kleden boven op de dekens liggen. Binnen vijf minuten viel ze weer in slaap.

2.

In haar droom liep ze in een lange, stoffige, ongeplaveide laan met aan beide kanten bomen. Ze wist ook precies waar ze was. Ze was bijna thuis. Aan het eind van deze weg stond een groot herenhuis. Daar woonde zij. Toch vond ze het raar dat ze liep. Ze kon zich niet herinneren dat ze hier eerder gelopen had. Achter zich hoorde ze plotseling snel naderende paardenhoeven. Ze probeerde harder te gaan lopen, maar dat lukte niet. Haar benen werden steeds vermoeider en de hoeven klonken steeds

dichterbij. Opeens voelde zij de warme adem van een paard in haar nek en met een gil schrok ze wakker.

Zwetend stond ze naast haar bed. *Wat een idiote droom*, dacht ze. Ze droomde natuurlijk zoals iedereen bijna elke nacht, maar meestal vervaagden de beelden daarvan binnen een paar minuten. Deze keer bleef de droom boven in haar gedachten zitten. Ze raakte het gevoel van die snuit en die adem in haar nek maar niet kwijt. Ze begreep wel dat de droom was voortgekomen uit dat rare plaatje op dat knipsel, maar het bleef griezelig.

Ze liep om het kamerscherm heen naar haar kleine aanrecht en zette de waterkoker aan. Met een hete kop kruidenthee in haar hand schoof ze het kamerscherm een eindje opzij en ging weer op haar bed zitten. Ze keek naar de tafel met alle knipsels. Wilde ze die werkelijk allemaal gaan sorteren? En dan. Wat ging ze er dan mee doen? Ergens had ze het gevoel dat ze die knipsels misschien kon gebruiken voor haar studie. Tenslotte is antropologie de wetenschap die de mens in al zijn aspecten bestudeert.

Misschien kon ze die knipsels zelfs gebruiken voor een scriptie?

Deze keer gaf haar iPhone 7:32 aan. Ze had geen zin om weer die twee trappen af te lopen voor de badkamer. Ze waste zich wel even hier bij het gootsteentje. Toen ze weer aangekleed was liep ze naar beneden om van het toilet gebruik te maken. Gelukkig was mevrouw van Kwelder nog niet wakker. Boven op haar kamer maakte ze op de aanrecht een paar boterhammen voor zichzelf klaar.

Terwijl ze van haar inmiddels koude thee nipte en haar ontbijt at dacht ze na over het vreemde van die knipsels. Ze had er eerst niet bij stil gestaan, maar nu ze er goed over nadacht was het toch best een beetje raar, zeg maar rustig bijzonder vreemd dat al die knipsels bij elkaar lagen. Het

verzamelen ervan moest generaties geduurd hebben. Ga maar na. Gebundelde knipsels van diverse kranten van vlak na 1900 zaten met eveneens gebundelde knipsels van na 1940 in één doos. Dus naast het verzamelen van de knipsels moesten ook de dozen bewaard worden. En als zo'n doos dan versleten was moest alles weer in een nieuwe doos gestopt worden. Generatie op generatie hadden diverse mensen alle kranten bijgehouden waarin moorden en andersoortig overlijden van één specifieke familie werden behandeld en afgedrukt.

Wat was de bedoeling geweest van dit monnikenwerk? Er moest toch een reden zijn voor een dergelijke hobby. Maar dat was natuurlijk niet de belangrijkste vraag. Was het wel een hobby? Aan de andere kant had zij ook nog nooit gehoord of gelezen over een familietraditie om al de overleden leden van die ene familie vast te leggen in krantenknipsels.

Opeens kwam een gedachte naar boven. 'Vastleggen?' Waren deze gegevens door iemand al vastgelegd in een of andere grafiek en waren de knipsels daarna weggegooid als niet meer nodig zijnde?

Dat zou betekenen dat de diegene of misschien wel meerdere personen nog steeds bezig waren met deze vreemde bezigheid.

En wat voor iemand zou dat dan moeten zijn? Iemand van dezelfde familie? Of misschien zelfs juist een vijand!

Ze vroeg zich nu af of zij de knipsels misschien maar beter weg zou kunnen gooien. Aan de andere kant. Wie zou weten dat zij ze in bezit had?

Ze pakte haar iPhone en belde Lubbe. Pas na een keer of tien nam hij de telefoon op.

"Lubbe? Met mij. Wil jij mij straks nog even helpen met de knipsels? Dan drinken we samen thee."

"Oké, maar ik moet vanmiddag eten bij mijn nicht in Zaandam."

“Oh ja, dat is waar ook, maar een paar uurtjes kan toch wel?”

“Oké, ik zei al dat ik er aan kwam. Half uurtje of zo.”

Ze hing op met weer diezelfde gedachte. “*Bitcherig.*” Ze voelde zich schuldig, maar niet zo erg.

Ze kende Lubbe. Die was smoorverliefd op haar en zou binnen een kwartier al voor de deur staan. En dan zou hij zich ook nog verontschuldigen dat het zo lang geduurd had.

Soms vroeg ze zich heel kort even af of hij geen goed lover-materiaal zou kunnen zijn. Maar nee. Daar was hij veel te sloom voor. Hij had waarschijnlijk zelfs nog nooit een meisje gehad. Zelfs niet om te knuffelen. Ze vond hem echt wel aardig, maar met hem verder gaan dan een zusterlijke kus kon ze zich niet voorstellen.

Niet dat haar seksleven nu zoveel voorstelde. Haar eerste echte vriendje, op de middelbare school, waar ze mee naar bed was geweest, nou ja op een vloerkleedje in een verder lege kamer tijdens een feestje bij een van zijn vrienden thuis. Ze was net zestien geworden en hij was zo klungelig geweest dat ze er zelf weinig plezier aan had gehad. De pijn bij de eerste keer waar haar vriendinnen haar over verteld hadden was meegevallen, maar ze had er wel een vervelend gevoel aan over gehouden.

Later had ze vlak voor ze op de universiteit was aangenomen nog een korte relatie van amper twee maanden gehad met een man die tien jaar ouder was dan zij. Ook daar had ze weinig of geen bevrediging of zelfs maar een klein beetje plezier in kunnen vinden. Toen ze ontdekte dat hij getrouwd geweest was en zelfs vader van een zoontje, had ze hem de bons gegeven. Haar ouders waren daar blij mee geweest. Die hadden al bedenkingen gehad bij Willem, maar daar nooit iets over gezegd tegen haar.

Verder was haar leven daarna gevuld geweest met studeren, wat op haar gitaar spelen en een heel enkele keer zichzelf helpen.

Opeens drong tot haar door dat ze eigenlijk ook heel weinig over Lubbe wist. Ze had uit een gesprek met iemand anders begrepen dat hij uit Friesland kwam. Uit of uit de buurt van een of ander dorpje met een rare naam zoals Sinter Klaas of zo. Later had ze uit nieuwsgierigheid die naam op gezocht en uitgevonden dat het waarschijnlijk Sint Nicolaasga moest zijn. Verder wist ze dat hij een nacht in Zaandam had waar hij twee keer per maand op zondag ging eten. Hoe die nacht heette of waar die woonde wist ze niet. Ze wist niet eens of ze getrouwd was. Raar. Meestal was ze best nieuwsgierig.

De bel ging beneden. *Kijk dat bedoel ik nu*, zei ze bij zichzelf, *echt nooit te laat*. Ze schudde de gedachte van haar af. Hij was nu eenmaal Lubbe.

Ze deed de deur van haar kamer naar de overloop vast open. Hij kwam zoals gewoonlijk heel voorzichtig binnen alsof hij het raar vond zomaar ergens binnen te lopen.

“Hoi Lubbe, dank je wel dat je er zo snel komt helpen.”

“Sorry. Ik moest eerst mijn banden oppompen.”

Ze glimlachte. *Zie je wel*, dacht ze.

Hij ging aan de tafel zitten en begon gelijk aan het sorteerkwerk. Terwijl Annechien naar hem stond te kijken kwam de gedachte in haar op dat hij eigenlijk onmisbaar voor haar aan het worden was. Ze voelde een vreemde steek in haar hart. *Wilde ze wel iemand waar zij afhankelijk van was?*

Ze ging met een hoofd vol tegenstrijdige gedachten tegenover hem zitten. Hij had zo te zien niets gemerkt van haar twijfels.

Meer dan een uur zaten ze zonder te spreken de dunne papiertjes te sorteren. Vreemd genoeg leek het alsof een aantal al op één of andere

manier was gesorteerd. Niet op jaartal of datum, maar op naam. Zo kwamen ze in de eerste doos al snel drie keer de naam Josiene tegen waarbij de oudste uit 1910, en de laatste uit 2004 was. Lubbe vond nog iets raars en wees Annechien op de leeftijd van de slachtoffers.

De jongste bleek met drie jaar te zijn verdronken in de vijver in de tuin van het ouderlijk huis en de oudste met dezelfde naam was tweeëntachtig geweest toen die stierf bij een val uit bed. Het ging dus schijnbaar niet alleen maar over geweld.



GOOGLE EN WIKIPEDIA

1.

Het idee om te kijken of de familie Den-Dameland nog bestond en waar ze dan misschien nog zouden wonen, kwam van Lubbe. Hij had zijn MacBook meegenomen en had die op de tafel gezet tussen de krantenknipsels.

Het duurde lang voor ze de eerste keer de naam Den-Dameland vonden. De familie Den-Dameland bestond in ieder geval nog steeds. Het bleek een door heel Nederland, België en zelfs Duitsland verspreide familie te zijn met veel oud en nog veel meer nieuw geld. Zover ze uit het beetje informatie konden halen zat de familie in staal, steenkool, windmolens, verzekeringen, olie en nog diverse andere takken van industrie. Lubbe vond zelfs na veel zoeken een Walter Dirk van Den-Dameland die op een of andere manier verbonden was met de baggersector. Overigens was nergens helemaal duidelijk hoe en in welke positie de familie Den-Dameland iets met al die bedrijven te maken hadden. Waren ze misschien alleen aandeelhouders?

Grappig genoeg was dat ‘Den’ dus geen tussenvoegsel, maar het overduidelijk onderdeel was van de achternaam. Waarom dat dan niet altijd gebruikt werd ook nergens duidelijk.

“Ik wil graag nog wat sorteren voor je weg moet Lubbe,” zei Annechien met haar liefste stem.

Lubbe knikte, schoof zijn Apple laptop van zich af en pakte een nieuw pakje losse knipsels. Annechien stond naast Lubbe en greep opeens het pakje uit Lubbes hand. Ze keek naar het bovenste papiertje. Ze voelde een rilling over haar rug lopen. Haar vriend keek een beetje geschrokken naar haar op.

“Wat is er? Het lijkt wel of je een spook ziet.”

“Kijk maar.” Ze gaf hem de knipsels terug, maar bleef naast hem staan.

Hij bekeek het stapeltje, maar zag niet gelijk wat ze bedoelde.

“Je moet het omdraaien.”

Hij deed wat ze zei en begon het kleine stukje papier te lezen. Opeens staaarde hij verstard naar de naam op het kleine stukje papier. Onder de in nette schuine letters geschreven datum *7 augustus 1998* stond het bericht: "Afgelopen maandag is in het water van de Nieuwe Meer het levenloze lichaam gevonden van de al enige weken verdwenen Annechien van Den-Dameland. De politie gaat voorlopig uit van een misdrijf en vraagt eventuele getuigen zich te melden."

Hij stond op en keek naar Annechien die naast hem stond met een lijkkleek gezicht waarop een paar tranen langs haar wangen liepen. Hij legde zijn hand op haar schouder en ze kwam opeens tegen hem aan staan en hield hem vast. Langzaam hield het trillen van haar lichaam op terwijl ze hem losliet en achteruit stapte.

“Sorry”, zei ze, “ik schrok gewoon van die naam en die datum.” Ze veegde de tranen uit haar ogen.

“Ja, dat kan ik mij wel een beetje voorstellen,” zei Lubbe terwijl hij weer ging zitten, “zomaar je eigen naam op zo’n blaadje te zien staan.”

“Dat is het niet alleen,” ze schudde haar hoofd en het leek alsof ze weer zou gaan huilen, “ik ben op 7 augustus 1998 geboren.” Lubbe legde zijn rechterhand op de hare en gaf er een kneepje in.

2

Ze veegde met haar linkerhand de tranen van haar gezicht en stak haar hand opnieuw in de nu bijna half lege doos knipsels. Nog steeds met een rottig gevoel woelde ze door de knipsels. Ze had de pest in dat ze zich tegenover Lubbe zo kwetsbaar had opgesteld. Ze duwde haar hand helemaal onderin de archiefdoos. Daar stakte haar hand.

“Er zit iets onderin, een kistje of zo.” Ze voelde een hoekje en peuterde haar vingers eronder. Ze trok moeizaam een redelijk zwaar oud houten kistje uit de knipsels. Een aantal knipsels kwamen mee en verspreidden zich over de vloer. Het kistje was op het eerste gezicht ongeveer van A4 formaat, zo’n 30 bij 20 centimeter en vier centimeter hoog. Op het deksel zat een vergeelde plaat met daarop in sierletters: H.J. Van Abbe-Sigarenfabrikant. Links in de beneden hoek stond in een cirkel omlijst met ornamenten een gedeeltelijke afbeelding van een ouderwets geklede man met een schuin staande hoed. Daaronder stond: KAREL 1 SIGAREN. Naast die afbeelding stond een tekening van een soort fabriekscomplex met daaronder in cursief de plaatsnaam *Eindhoven* en, moeilijk leesbaar, de datum 14 oktober, 1919.

Er rammelde iets in het kistje toen ze het op de tafel zette waarbij opnieuw een aantal knipsels van de tafel schoven. Ze scheen het niet op te merken. Ze liet het voorzichtig los en deed een stap van de tafel vandaan. Lubbe raakte voorzichtig de bovenkant van het kistje aan.

“Wauw! Dat is oud joh.” Hij streek over de afbeelding, ”Mijn Opa rookte sigaren, maar die zaten altijd in een kartonnen doos. Dit is echt mooi Annechien.”

“Er zit iets in, ”zei Annechien, “iets zwaars. Ik voelde het verschuiven.” Lubbe scheen haar niet te horen en ging enthousiast verder; “Kijk nou. Twee knipslotjes. Zo heten die dingen,” hij wees naar twee koperen klipjes aan de voorkant, “en natuurlijk twee scharniertjes.” Hij had het kistje nu opgepakt en rondgedraaid. Opnieuw klonk het schuiven en rammelen in het kistje.

“Zet neer!” Annechien hoorde haar eigen stem een beetje angstig en zelfs wat paniekerig klinken. “Asjeblieft Lubbe, zet het nou neer.”

Lubbe keek verschrikt op en zette het kistje voorzichtig terug op de tafel.

“Rustig maar.” Hij keek geschrokken naar zijn vriendin, “ik vind het alleen een heel bijzonder kistje.” Hij wees op het deksel. “Dat merk H. J. van Abbe ken ik niet, maar ik rook dan ook niet.” Zijn stem stierf weg. Annechien stond nog steeds op een afstandje naar het kistje te kijken.

“Lubbe, Er zit iets in. Iets zwaars.” Ze deed een stap naar de tafel en legde haar hand op het kistje. “Ik vind het raar dat iemand een kistje verbergt onder een grote hoeveelheid lugubere krantenknipsels.”

Ze trok haar hand terug. “Ik weet niet of we het open moeten maken.”

“Natuurlijk wel! Je bent net zo nieuwsgierig als ik.”

“Misschien wel, maar ik vind het allemaal een beetje griezelig.”

“Hoezo griezelig? Jij studeert antropologie dan moet je toch wel meer gekke dingen tegenkomen.” Hij tikte met zijn vinger op het deksel.

“Misschien zitten er wel oude munten of zo in.”

Annechien schudde haar hoofd en zuchtte. “Oké, maak maar open, maar als er een gifslang in zit mag jij hem vangen.” Ze glimlachte een

beetje huiverig en Lubbe maakte de twee knipslotjes open. Hij deed een stap achteruit en maakte een gebaar naar de tafel. “Aan jou de eer om deze schat aan ons te tonen.”

Met een raar gevoel in haar maag waar ze niets van begreep -ze was nooit zo gauw bang- opende ze het deksel. In het kistje lag een kleiner houten kistje van ongeveer acht bij acht centimeter en twee centimeter hoog. Daarnaast lag een half dichtgevouwen stuk fluweel en een paar losse stalen onderdelen van iets wat ze niet gelijk thuis kon brengen. Een lange veer en een paar kleine boutjes en schroeven. Lubbe vouwde het fluweel verder open. Nog meer onderdelen. Lubbe en Annechien deden allebei geschrokken een stap achteruit.

Lubbe was de eerste die een stap terug deed naar de tafel. Hij boog zich over het kistje en kwam overeind met in zijn hand een van de onderdelen uit het kistje.

“Weet je wat dit is, Annechien?” Hij hield het haar richting uit. “Het is een deel van een pistool. Een heel klein pistool!” Hij klonk enthousiast.

“Leg terug Lubbe. Ik zie ook wel wat het is.”

“Je hoeft er niet zo van te schrikken. Het is denk ik geen echt pistool. Mijn ome Rinus, die had een boerderij in Friesland ergens vlak bij de Waddenzee, en die had vroeger ook zo’n klein pistooltje. Dat was een alarmpistool.” Lubbe zwaaide er mee rond. “Ome Rinus gebruikte het om de kraaien weg te jagen. Dat ding maakte wel een hoop herrie, maar de kraaien hadden al gauw door dat ze weinig van dat ding te vrezen hadden en dat die herrie alles was wat eruit kwam.”

“Dat ding ziet er gevaarlijk uit Lubbe. Leg hem maar weer terug.”

Met een beetje zielige uitdrukking legde hij het deel van het pistool weer in het kistje. Hij pakte een ander deel op. Deze keer een plaat die paste op de

kolf van het pistool dat hij net had teruggelegd. In het midden zat een rond plaatje met de cijfers 6.35. Hij liet het aan Annechien zien en vertelde waar hij dacht dat het thuishoorde. Hij legde het terug en pakte deze keer een stuk ijzer op waarvan hij wist dat het de bovenkant was waarmee je het pistool spande.. Zoveel wist hij nog wel van pistolen. Na genoeg misdaadfilms krijg je best wel wat mee. Hij begon een beetje te twijfelen aan zijn eerdere uitspraak over dat alarmpistool. Hij kon zich niet precies meer herinneren hoe dat ding van ome Rinus werkte. Hij was toen tenslotte maar een jaar of zeven geweest, en dit ding was dan wel even klein maar zag er toch heel anders uit.

“Lubbe!” Hij draaide zich geschrokken om van de stem van Annechien.

“Wat sta je nou te dromen? Ik praat tegen je!” Ze had iets in haar hand.

“Kijk dan hier sufkop! Dit zijn volgens mij toch echt geen alarmkogeltjes. Jezus, Lubbe, dat ding is echt.”

Lubbe keek naar het open kleinere kistje in de hand van haar die hij stiekem bij zichzelf zijn ‘meisje’ noemde. Hij wist ogenblikkelijk wat ze bedoelde. In het kistje lag een patroonhouder met daarnaast acht losse patronen.

3.

Lubbe zat aan de nu lege tafel. Alle nog niet gesorteerde knipsels zaten terug in de archiefdozen. In de tweede doos waren na een eerste snelle zoektocht, waarbij ze met hun handen in de knipsels groeven, verder geen rare verrassingen gevonden. Annechien was na een bozig; “Ik ga naar de wc,” de kamer uitgelopen en was al bijna een kwartier weg. Hij had alle

al gesorteerde knipsels voorzichtig op opvolgende datum bij elkaar gelegd en daarna het kistje weer naar zich toe getrokken.

In zijn hand had hij weer het stuk ijzer wat het meest leek op een pistool zonder loop.

Hij werd geen wijs uit alle losse onderdelen. Hij had nooit de animo gehad om in het leger te gaan waar hij dat soort dingen had kunnen leren en bovendien vond hij misdaadverhalen en thrillers leuk om te lezen of te zien, maar hij had nooit de aandrang gevoeld om zelf een wapen te willen hebben. Eigenlijk voelde hij een vreemd soort angst voor dit ding. “Zeg maar gerust dodelijke ding,” hoorde hij zichzelf zeggen.

Achter zich hoorde hij de deur open gaan. Op een of andere manier voelde hij zich beter nu hij niet langer alleen was met dat stomme pistool en al die vreemde knipsels. Hij vroeg zich af waar hij banger voor was de knipsels of... Hij legde voorzichtig het onderdeel van het pistool weer in het kistje.

Annechien liep zwijgend de kamer door naar het aanrecht en zette de waterkoker aan. Ze draaide zich om en keek hem aan.

“En wat nu?” Zonder haar ogen van hem af te wenden reikte ze achter zich omhoog en rekte haar arm uit naar de plank waarop de theebus stond. Lubbe zag de theebus al door de kamer vliegen, maar zonder het ding te laten vallen, zette ze hem naast de waterkoker, waar nu de eerste stoomwolkjes verschenen.

“Ik vroeg wat we nu moeten doen!” De waterkoker begon een rommelend gierend geluid te maken wat door moest gaan voor een soort fluitketel geluid. Nog steeds met haar ogen op de doodstil zittende Lubbe gericht zette zij de knop van de waterkoker om.

“Wat bedoel je?” Lubbe zag eindelijk kans zich los te schudden van dat rare verlamme gevoel dat hij door het pistool had gekregen.

“Als je dat pistool bedoelt denk ik dat we dat gewoon naar de politie moeten brengen.”

“Denk ik... Denk ik... Is dat alles wat je erover kan zeggen?”

“Nou weet je, je mag helemaal geen pistool hebben. Dan ben je strafbaar en er staat best een zware straf op het hebben van zo'n ding.”

“Oké, dat is waar. Maar stel je dat dan eens voor mijn beste advocaatje.” Ze knipoogde. “We brengen dat ding naar de politie en vertellen dat we het in een oude doos met krantenknipsel hebben gevonden. Natuurlijk zijn ze daar heel blij mee en vragen ons niet eens naar onze naam.”

Ze draaide zich om en haalde twee theezakjes uit de bus en hing die in de kopjes. Daarna goot ze voorzichtig water in de kopjes. De geur van de thee trok door de kamer. Ze pakte ook een doos crackers uit de kast en zette die naast de waterkoker.

Lubbe keek een tijdje vol onbegrip naar haar huishoudelijk bezigheden, maar langzaam begon tot hem door te dringen wat ze bedoelde. Het pistool naar de politie brengen met het wazige verhaal over de knipsels met daaronder verborgen een kistje met een pistool zou zeker niet resulteren in een schouderklopje en een; “Fijn! Goed gedaan. Als je nog wat vindt, bijvoorbeeld een bloederig mes in een hoedendoos, houden we ons hier bij de politie ten zeerste aanbevolen.”

De stem van Annechien haalde hem ruw terug naar de realiteit: “Bovendien moeten we dan ook alle knipsels inleveren van alle wel of niet opgeloste moorden,” ze slikte iets weg, “en mijn naam en de datum van mijn geboorte staan daar in.” Ze zette de twee kopjes thee op de tafel. Ze

pakte de doos crackers en zette die ernaast. Lubbe zag dat er een paar tranen over haar wangen gleden.

Lubbe stond op en sloeg voor het eerst dat ze elkaar kenden zijn armen om haar heen. Even leek het alsof ze hem weg wilde duwen, maar toen liet ze haar hoofd tegen zijn schouder zakken. Wat opgelaten klopte hij op haar rug. “Oké, ik snap wat je bedoelt. We stoppen dat ding gewoon weer in zijn kist en we kijken later wel wat we ermee doen.”

Annechien maakte zich langzaam los uit zijn armen en draaide zich om. “Ik moet me even opknappen, ik zie er niet uit.” Bij het kleine aanrechtje trok ze haar bloes over haar hoofd en keek over haar schouder naar Lubbe. Die draaide zich snel om.

“Doe niet zo dwaas,” zei ze, “ik ben nog steeds half aangekleed.” Ze draaide zich terug naar het aanrecht. “Pak die dozen maar; dan gaan we alles zoveel mogelijk eerst ruw sorteren.” Ze droogde zich af en liep nog steeds alleen in haar BH naar haar kledingkast. Ze pakte een truitje dat ze over haar hoofd trok. Ze boog zich voorover en trok een rugzak die achter in de kast lag tevoorschijn. Ze draaide het ding binnenstebuiten en raapte een stapeltje plastic bekertjes op die er uit kwamen rollen.

“Hier, schud de dozen maar leeg op de grond,” ze gooide de stapel bekers naar Lubbe die nu met één van de dozen in zijn hand, met nog steeds een bloes op zijn gezicht, naar haar stond te kijken, “dan gaan we gewoon, heel ruw, blokken van jaartallen in die bekertjes stoppen. Zonder ze te lezen.”

Lubbe werd enthousiast. “Ja! En dan zetten we de jaartallen op die bekertjes.” Hij deed het deksel van de doos open, draaide hem toen om en zette hem met de opening op de grond. Voorzichtig tilde hij voorover gebogen de doos er af en de knipsel kwamen als een kleine waterval van papier te voorschijn stromen.

Hij maakte aanstalten om overeind te komen om de doos weg te zetten, maar er viel hem opeens iets op. Hij zette de doos naast zich neer en ging op zijn knieën naast de knipsels zitten. Terwijl Annechien bij de kledingkast naar hem stond te kijken, stak zijn hand uit en trok een ietwat gekreukeld oud schoolschriftje tussen de knipsels uit.

Op het voorblad stond in gedrukte gotisch uitziende letters J-D.

Annechien was ongemerkt dichterbij gekomen en knielde naast hem neer. Ze stak haar hand uit en hij legde het schrift in haar rechterhand. Met haar linkerhand streek ze over de letters. “Het lijkt wel of ze er boven op staan.” Ze draaide het om. De achterkant was leeg op een klein logo in de rechter beneden hoek. Iets wat er uitzag als het hoofd van een eenhoorn of een gewoon paard. Precies over het logo heen liep een scherpe vouw waardoor het niet helemaal duidelijk werd.

Ze keek opnieuw naar de voorkant. Lubbe pakte het schriftje voorzichtig uit haar hand. “Het ziet er duur uit. Alsof het speciaal voor iemand gedrukt is.”

Hij wilde het openen, maar voor hij dat kon doen legde zij haar hand over die van hem heen. “Even wachten, laat me even nadenken. Er staat J-D op het voorblad. Is dit schriftje van Josiene? En hoe komt het dan hier bij al deze knipsels in die dozen?”

Lubbe haalde zijn schouders op. “Misschien heeft diegene die al die knipsels bij elkaar gezocht heeft ook dat schrift gevonden.”

Annechien schudde haar hoofd. “Of één Josiene is ooit begonnen met deze knipsels te verzamelen en heeft haar schriftje erbij gedaan.”

Ze keek naar de doos die hij opzij had gezet. “Maar die dozen zijn echt geen honderd jaar oud. Hooguit een jaar of tien.” Ze begon de losse knipsels van de vloer weer terug te doen in de doos en stond op toen Lubbe

het van haar overnam. “Ik wil morgen terug naar het Waterlooplein en die verkoper opzoeken en vragen of hij enig idee heeft waar die dozen vandaan komen.” Ze legde het schriftje ongeopend op de tafel bij de losse knipsels. “We kijken later wel naar de inhoud. Als we daar nu aan gaan beginnen wordt het alsmaar later en voor je het weet zitten we hier vannacht nog.”

Lubbe schoof de nu weer volle doos samen met andere onder de tafel en stond op. Hij reikte naar het schriftje, maar zij legde haar hand er op en schudde haar hoofd. “Nee Lubbe,” ze wees op de klok boven de deur, “Jij moet naar Zaandam weet je wel.”

“Ja, maar dat kan ik best wel afbellen voor een keertje.”

“Nee Lubbe, je gaat gewoon lekker eten in Zaandam. Bovendien wil ik gewoon even rustig wat wandelen en nadenken. Oké?”

Hij sputterde nog wat tegen. Maakte nog een paar opmerkingen over zijn nicht dat ze het echt niet erg zou vinden als hij een keer het etentje afzegde, maar na opnieuw een zoen op zijn wang en nog wat tegenstribbelen trok hij toch zijn jas aan en hing zijn laptoptas over zijn schouder.



LUBBE

1.

Lubbe liep maandag in gedachten om 12 uur de college zaal uit. Het college was een ramp geweest. Zijn aantekeningen stonden op zijn MacBook en dat ding had hij vanmorgen op zijn kamer laten liggen. Het etentje bij Heleen in Zaandam was gisteren ook al een beetje vervelend verlopen. Zijn nicht en haar vriendin Klaasje waar ze mee samenwoonde, hadden zoals gewoonlijk, van alles willen weten over zijn vriendin. Hij wilde eigenlijk niet met Heleen en Klaasje over Annechien praten, maar ze bleven maar zeuren dat hij haar een keer mee moest nemen. Dan konden ze haar, zoals ze lachend zeiden: “even keuren of ze wel goed materiaal voor hem was.” Lubbe begreep ook wel dat ze waarschijnlijk een geintje maakten, maar hij vond het gewoon niet leuk zoals die twee over zijn vriendin spraken.

Hij was dan ook blij dat hij om half negen weg kon gaan met de woorden dat hij de volgende dag een proefwerk had. Annechien had bovendien gezegd dat ze vandaag, maandagmiddag, weer terug wilde naar het Waterlooplein om aan de verkoper van de knipseldozen te vragen of die wist waar de dozen vandaan kwamen. Lubbe had daar de halve nacht over liggen nadenken. Pas tegen vier uur was hij in slaap gevallen en om half zeven was hij zwetend wakker geschrokken uit een vreemde droom. Daarin had hij in de schemering met een pistool in zijn hand staan wachten op

iemand die hij kende. Om hem heen waren bomen en hij stond op een weggetje van een soort aangestampde aarde. Hij had naar het wapen in zijn rechterhand gekeken. Het was zo klein dat het bijna helemaal in zijn hand verdween. Toen hij helemaal wakker was herkende hij het pistool uit zijn droom. Het was het pistool uit het kistje, maar het was helemaal intact. Hij had ook geprobeerd zich te herinneren op wie hij in zijn droom had staan wachten. Hij kon het zich niet voor de geest halen, maar hij had er wel een akelig gevoel door gekregen.

En nu, terwijl hij vlak buiten de deur van het UVA stil stond, kwam de droom weer naar boven. Hij schudde zijn hoofd om de laatste flarden ervan kwijt te raken. Hij moest naar Annechien.

Schijnbaar had ze geen college vandaag of liet ze er gewoon een paar vallen. Ze kon zich dat duidelijk veroorloven. Ze was er slim genoeg voor. Sinds hij Annechien van Kampen voor het eerst in de gangen van de universiteit tegen was gekomen was Lubbe Leo Gratersma, uit het Friese dorpje Sint Nicolaasga, smoorverliefd op haar geworden. Die tweede naam noemde hij er nooit bij als hij zich voorstelde omdat dat vaak tot hilariteit of in ieder geval irritant gegrinnik had geleid. Hij wist ook heel goed dat Annechien op een heel andere manier naar hem keek. Voorlopig vond hij het al genoeg dat zij hem haar vriend noemde. Hij had soms wel eens het idee dat hij een beetje gebruikt werd om klusjes voor haar op te knappen, maar ja. Hij was verliefd en als hij dan bij haar kon zijn...

Zijn rechtenstudie in Amsterdam werd grotendeels betaald door een fonds van zijn opa, de vader van zijn moeder. Zijn andere opa was al gestorven voor zijn geboorte en ook zijn beide oma's had hij nooit gekend. Lubbe vulde zijn fonds aan met elk avond- en weekendbaantje dat hij maar kon krijgen. Als enig kind werd hij bovendien ook nog door zijn ouders op